

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:2

Fredagen den 13 oktober



Stenografiska
uppteckningar
2006/07:2

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser, inklusive bistånd och handel

Utrikesminister Carl Bildt,

Statsrådet Gunilla Carlsson,

Statssekreterare Hans Jeppson,

Statsrådet Cecilia Malmström

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 16 och 17 oktober 2006

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsråden välkomna. Gunilla Carlsson har ju varit med i EU-nämnden länge. Det är väl bara att hon har bytt sida om skranket. Välkommen! Cecilia Malmström har inte varit i det här forumet men däremot i Europaparlamentet länge. Carl Bildt har varit med i EU-nämnden som suppleant, januari-oktober 1995 har vi lyckats spåra. Jag vet inte om du satte något avtryck i EU-nämnden. Men likväl: Välkommen!

Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag har glömt bort det.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Statsråd ska inte glömma bort saker!

Detta om detta. Nu har vi en dagordning som inleds med allmänna frågor och yttre förbindelser. Jag vill redan nu säga att jag på någon punkt kommer att skifta om lite grann, till exempel Gunilla Carlsson och bistandsfrågor så att man får det lite samlat. Hon behöver inte sitta på de frågor där inte hon är föredragande. Detsamma gäller handelsfrågorna där statssekreterare Hans Jeppson är den som företräder Maria Borelius.

Godkännande av A-punktslistan brukar vi ta på slutet. Dock tänkte jag ta de A-punkter som direkt anknyter till Gunilla Carlssons och Hans Jeppsons föredragningar i anslutning till det. Punkt 3, Resolutioner, beslut och yttranden antagna av Europaparlamentet, är ju bara för information. Det är inget som statsråden ska stå till ansvar för.

Punkt 4, Utvidgningen, är en mycket central fråga.

Anf. 4 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Detta är väl det enstaka viktigaste beslut som kommer att fattas vid detta första rådsmöte som vi deltar i. Det är historiskt, beslutet att godkänna utvidgningen med Rumänien och Bulgarien från den 1 januari. Det har varit en lång resa. Man kan säga att detta är fullbordandet av den långa resa som var, hundra miljoner människor och tio nationer från Estland ned till Bulgarien. Jag tycker att vi här i Sverige ska vara stolta över att vi samtliga har varit pådrivande under hela denna process. Så tas då det formella beslutet, och det finns lite *safeguards* och sådant som ni är medvetna om. Jag tror inte att det blir några större kontroverser om detta. Jag har inte så mycket mer att säga om det mer än att jag tycker att vi ska göra reklam för den ståndpunkt som vi har haft, i synnerhet att vi har varit eniga. Jag kan nämna att jag åker direkt från mötet i Luxemburg ned till Sofia som en markering av detta.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Som sagt, detta är en historisk fråga. Jag vill också erinra om riksdagens roll i detta. Riksdagen spelade en aktiv roll just för detta.

Vi går över till yttre förbindelser, Stöd till handeln. Det är statssekreterare Hans Jeppson som ska föredra detta ärende.

Anf. 6 Statssekreterare HANS JEPPSON:

Först och främst vill jag beklaga att Maria Borelius inte är här. Hon har fått en infektion, men vi räknar med att hon kommer att kunna genomföra sitt program på söndag och måndag i Luxemburg enligt planerna. Det faller då på mig att efter bästa förmåga försöka föredra de här punkterna och svara på era frågor med hjälp av de kunniga tjänstemän som har jobbat med dessa frågor under lång tid.

En fråga det handlar om är det så kallade Aid for Trade. Där är det rådsslutsatser som ska antas. Det handlar om handelsrelaterade biståndsinsatser. Detta är ju en process som emanerar från WTO-sidan, där Sverige aktivt har deltagit i en *task force*, och sedan omvandlats till rådsslutsatser som är en rekommendation för EU:s och medlemsstaternas arbete.

Det handlar om de biståndsinsatser som understöder handel. Det är insatser som är väldigt viktiga för utvecklingen och som behövs för att länderna ska kunna dra nytta av de marknadstillträdesförmåner som till exempel MUL-länderna (de minst utvecklade länderna) redan fått och det ökade marknadstillträde som Doharundan, när den kan komma att avslutas, kan ge.

Detta är slutsatser som Sverige har stött och ställt sig bakom.

Man kan säga att det finns en koppling till Dohaförhandlingarna, men det faktum att Doha har avbrutits eller suspenderats innebär inte att EU lägger ned arbetet med att stärka de handelsrelaterade biståndsinsatserna. Tvärtom är det viktigt att dessa fortsätter då de ger möjlighet för länderna att få en bättre utväxling på det marknadstillträde som redan har givits och som kommer att ges.

Jag hoppas att jag har kunnat ge en snabb bild. Om ni har synpunkter och frågor hoppas jag kunna svara på dem med hjälp av mina tjänstemän här.

Detta är ju som sagt en linje som Sverige har drivit under lång tid för att göra det möjligt för u-länderna att fullt ut kunna utnyttja sådant som kan vara svårt att utnyttja om man inte får hjälp och stöd för att göra det. Det kan också gälla till exempel förhandlingar i WTO.

Anf. 8 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Jag undrar om man skulle kunna få det sista som du nämnde lite mer utvecklat, detta runtikring Doha och hur man kan stärka handelsförbindelserna utifrån det perspektivet. Kan vi få det lite mer utvecklat?

Anf. 9 Statssekreterare HANS JEPPSON:

Det finns en koppling till Doha, men detta är ju inte Doha. Detta är rekommendationer till medlemsstaterna att intensifiera arbetet. Det kan röra sig om praktiska saker. Det kan röra sig om utbildning för företagare i ett u-land i att helt enkelt kunna fylla i de blanketter som behövs för att man ska få tullpreferenser enligt MUL- eller GSP-reglerna. Det kan gälla utbildning för företag i att marknadsföra sig. Det är den typen av insatser som ska stimuleras fram genom de här rådsslutsatserna.

Har du något att tillägga, Martin Mossberg?

Anf. 10 Departementssekreterare MARTIN MOSSBERG:

Jag tycker att Hans Jeppson beskrev det här bra. Det är alltså en stor process i Genève där man försöker hjälpa utvecklingsländerna att ta till vara marknadstillträdet. Man har en stor översyn och försöker inte bara göra konkreta insatser utan också se på vad givarländer kan förbättra i sitt sätt att ge handelsrelaterat bistånd, hur det bättre kan integreras i det normala biståndet och också hur de stora internationella organisationerna kan arbeta bättre för att stödja utvecklingsländerna när det gäller att ta till vara marknadstillträdet.

Men jag vill också noga poängtera det Hans Jeppson sade: Det är ingen stark koppling mellan dessa. Med det handelsrelaterade stödet får utvecklingsländerna mer ut av Dohaförhandlingarna, men det är ingen annan koppling. Dohaförhandlingarna är fortfarande suspenderade; ändå fortsätter man med Aid for Trade-arbetet.

Jag hoppas att det hjälpte.

Anf. 11 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Då har jag bara en följdfråga angående detta med utbildning till företagare. Har man med också det som handlar om det sociala ansvaret för företagare i perspektivet vad gäller utbildning? Vi vet ju att det finns vissa brister i vissa utvecklingsländer runtikring detta.

Anf. 12 Departementssekreterare MARTIN MOSSBERG:

En grundprincip i Aid for Trade-arbetet är Parisdeklarationen om effektivt bistånd. Där finns alla aspekter med på hur bra bistånd ska ges, inklusive sådana här hänsynstaganden.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Detta var en beslutspunkt. Därmed sammanfattar jag med att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Som ni har sett ska det vara ett informellt handelsministermöte. Det är till och med rubricerat som middag, handelsministrarnas middag. Det är ju inte käket som är grejen, utan det är det de pratar om till käket som är grejen. Är det någon som har någon fråga eller synpunkt på detta? Det är ingen beslutsfråga, men vi har ju den vanan att den som vill skicka med något eller fråga om något har chansen att göra det nu. Om så inte är fallet går vi förbi den punkten. Därmed är vi klara, tror jag, med handelsfrågorna i detta.

Var det någon A-punkt förresten? Innan du går, Hans Jeppson: Var det någon A-punkt som berör handelsfrågorna? I så fall ska vi kanske höra om någon har någon synpunkt medan ni finns kvar som kan svara på frågor ifall vi inte begriper A-punkten. Det var det inte? Därmed lämnar vi de frågorna och går vidare.

Vi kommer då in på de biståndsrelaterade punkterna. Det är först riktlinjer för biståndseffektivitet.

Anf. 14 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Det här är en beslutspunkt. Det är rådsslutsatser som ska antas om komplementaritet och arbetsfördelning i utvecklingssamarbetet. Bakgrunden är en årlig debatt man har. Det är alltså ett återkommande ärende och inte någonting direkt nytt. Däremot driver det vidare på ett utvecklingssamarbete som syftar till ökad arbetsdelning och specialisering.

Här tycker regeringen att EU är en viktig aktör just i att driva på för komplementaritet och arbetsdelning. Vi stöder därför det utkast till rådsslutsatser som presenterats.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Finns det några synpunkter på det? Om så inte är fallet ska jag nu sammanfatta med den här formuleringen igen: Sammanfattningsvis finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Då går vi vidare till nästa del, som är en riktlinjedebatt om konsekvenser i utvecklingspolitik och effektivitet i EU:s yttre åtgärder. Det är egentligen en blandad punkt för biståndsministern och den förra suppleanten, höll jag på att säga, utrikesministern. Men det är Gunilla Carlsson som föredrar detta.

Anf. 16 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Ja, jag föredrar det här i nämnden. Det är ju rätt spännande att utrikes- och biståndsministrarna träffas samtidigt i en offentlig diskussion under en förmiddag för att diskutera hur EU ska kunna bli bättre i sina yttre förbindelser och just väva ihop utrikespolitiken med biståndet på ett bra sätt. Bakgrunden är de diskussioner som har förts bland annat i Hampton Court. Vi vill att EU ska vara en tydlig och duktig aktör men också att detta ska hänga ihop på alla olika områden.

I Sverige brukar vi kalla detta för PGU, och vi ligger före väldigt många andra länder. Vår svenska politik för global utveckling ska nu på något sätt omsättas till en europeisk kontext, om jag får säga så. Vi ligger

alltså lite före i vårt sätt att arbeta. Jag tänkte kosta på mig inte att vara självgod men att just visa på de erfarenheter vi har i Sverige efter att ha jobbat med politik för global utveckling ett tag, hur vi arbetade fram koncepten men också vilket behov vi nu har av att följa upp detta mycket bättre och ha bättre strategier för att dessa olika politikområden ska samverka så att EU blir en bra extern aktör. Här kan Sverige bidra på ett väldigt bra sätt.

Det är alltså inga slutsatser utan en öppen och, tycker jag, intressant diskussion som vi antagligen får anledning att återkomma till både i nämnden och i utrikesutskottet.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Är det inte slutsatser på detta – bara så att vi sorterar ut det?

Anf. 18 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

De ligger som A-punkter, så vi kan i så fall återkomma till dem i olika delar. Det blir ju så: I sådana här stora och övergripande diskussioner blir det kanske rådsslutsatser i några detaljfrågor, och där finns de som A-punkter, bland annat handlingsplanen för samstämmighet. Förlåt, men har ni skrivit det här som en beslutspunkt i era handlingar?

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Ja. Vi har kallat det både–och: diskussions- och beslutspunkt.

Anf. 20 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Men då finns det som ett program på beslut. Det är redan färdigt i Coreper.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Det ligger där i den blå pärmen. Det är inte alltid lätt, vare sig för ett statsråd eller för en ledamot i EU-nämnden, att identifiera vad som är vad.

Anf. 22 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Ibland tyckte vi att vi hade lite för mycket papper i nämnden men saknade några vitala. Jag kan säga att det är ingenting mot när man sitter, om jag får kalla det så, på andra sidan.

Anf. 23 JACOB JOHNSON (v):

Jag har en fråga eller en reflexion utifrån regeringsförklaringens skrivning om förstärkning av den transatlantiska länken kopplat till skrivningarna här om att stärka EU till en global aktör och en sammanhållen och tydlig utrikespolitik från EU. Hur ser regeringen på skrivningen om den transatlantiska länken? Från Vänsterpartiets sida är vi oroliga att det betyder en ökad anpassning till USA:s utrikespolitik.

Anf. 24 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag är synnerligen beredd att föra den diskussionen. Frågan är om det ska ske här och nu.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Nej, vi ska ju förhålla oss till hur regeringen ska agera i ministerrådet. Jag tror inte att vi ska ta en debatt om regeringens allmänna politik här och nu. Men har detta någon effekt – det kanske är så vi ska tolka frågan – på ställningstagandet i just den här frågan i ministerrådet? Om vi formulerar det på det sättet, ser ni något sådant?

Anf. 26 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Nej. Det intressanta är ju nu att EU på alla möjliga områden vill se till att samverka så att man får en bra politik i de yttre förbindelserna, så att EU kan uppfattas som en bra global aktör alldeles oavsett USA. Naturligtvis måste EU samverka på ett bra sätt med USA, men EU har ju en mängd ansvar och förväntningar på sig och många olika politikområden som nu måste hanteras på ett bra och samstämmigt sätt. Det handlar om att vi i Sverige driver frågan om handelstillträde och rivna tullar. Det handlar om att vi måste se till att biståndet gör rätt saker, att EU:s bistånd och medlemsstaternas bistånd samverkar på ett bra sätt så att det blir effektivitet och att vi försöker tala med en röst.

Detta är ett pågående arbete. Det är inte kopplat direkt till den transatlantiska länken, utan det handlar om att EU ska kunna tala med en röst och också kunna agera samstämmigt och bra. Det handlar om de olika länderna i EU – det är ju ett mellanstatligt samarbete – men också om att vi på de olika politikområden som EU förfogar över måste skärpa verktygen. Det är det arbetet som nu pågår – en spännande och nästan första diskussion, skulle jag vilja säga, som först har ägt rum i Hampton Court men som nu ska föras av ministrarna i plenum.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Lite tillspetsat kan man väl säga att EU ska samverka med sig självt, det vill säga inte bedriva en politik som innebär att vi har tullar till ett land som vi samtidigt sedan skickar bistånd till för att det ska utvecklas. Det kallas för koherens på det kryptospråk som man använder i biståndssammanhang, men det gäller som sagt EU:s förmåga att faktiskt vara samstämmigt med sig självt. Den lämnar en hel del i övrigt att önska. Inte minst vi i riksdagen har ju under alla år tjatat om just vikten av att ha en sammanhållen politik mot u-länderna.

Finns det några ytterligare synpunkter på detta? Om inte konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Där, fru biståndsminister, skulle vi väl också kunna ta synpunkter på det informella ministerrådsmötet. Jag tycker inte att ni ska rubricera det som biståndsministrarnas middag. Det låter konstigt. En sak är att äta middag, det får man väl göra, men grejen är ju faktiskt att det är ett informellt ministerrådsmöte. Finns det några synpunkter eller frågor från nämndens ledamöter på detta? Vi samråder ju inte i formell mening kring det, men vi ger chansen för den som vill.

För framtiden kan jag väl också säga att om man vill föra fram någonting eller har någon viktig fråga så har man chansen att säga det till ministern: Det här tycker vi är viktigt eller det här tycker vi är bra. Det kan ju vara lite svårt att göra det på en gång, men jag säger det för framtiden.

Det är ju så att man under varje ordförandeskap har den här typen av informella ministerrådsmöten. Tanken är att man samlas kring en brasa eller en middag och inte har en fast dagordning. Därmed har man chansen att mjukt föra in och diskutera frågor på ett tidigt stadium.

Hade du något att säga, Gunilla Carlsson?

2006/07:2

13 oktober

Anf. 28 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Bara det att EU-nämndens ordförande talar om middagen som ska handla om migration och utveckling. Det är en middag med en, som jag tror, väldigt spännande och viktig diskussion om hur migration och utveckling samverkar. Det är inga slutsatser; jag säger detta bara så att nämnden vet om att de samtalen kommer att föras.

Dessutom blir det en lunch med informella diskussioner om *governance*. Det här är något som vi tycker är väldigt viktigt och bra. Det har arbetats på rådsslutsatser, men det har inte kunnat bli några, så vi får väl anledning att återkomma när det väl börjar bli skarpt läge. Här finns också mycket bakgrundsinformation och diskussioner som pågår och som är nödvändiga för att vi ska ha en god samhällsstyrning när vi diskuterar bistånds- och utvecklingssamarbete.

Anf. 29 ANNA KINBERG BATRA (m):

En kort fråga när det gäller diskussionen om migration och utveckling: Kommer den alls att beröra frågor som krokar i arbetskraftsrörlighet, arbetskraftsinvandring, och i så fall hur?

Anf. 30 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Nej, det är en rätt så informell stämning och vilka frågor som helst kan ju dyka upp. Men framför allt har man velat fokusera på samverkan mellan migrationen och utvecklingen, och man tittar just på länder i Afrika som är föremål för den politiken. För oss i Sverige är det intressant att diskutera en ökad arbetskraftsinvandring, för det betyder också mycket i den del som det blir en diskussion om. Det är inte bara och primärt frågan om Europas arbetskraftsbehov som det är fokus på i diskussionerna, som jag ser det, utan det är också diskussionerna om *brain drain*, som man brukar kalla det för. Det är också det som inträffar när människor flyttar in i till exempel Europa. Då får man något som kallas remitteringar, alltså att de som är inflyttade skickar tillbaka väldigt mycket pengar till de länder som de kommer ifrån. Det lär vara återflödes- och biståndsmedel, om jag får kalla det för det. Det är viktigt att säga att det är privata medel. Den tillförseln till utvecklingsländerna är ett av de snabbast växande pengaflödena. Det är mest det som diskussionerna ska fokuseras på. Men naturligtvis är detta ett element, som Anna Kinberg Batra nämner.

Så att ni vet om det, kommer man också på toppmötet i Lahti att tala om migration, men då är det en annan del av migrationsdiskussionen som handlar om den olagliga invandringen. Här handlar det mer om de positiva flöden som blir, om jag får kalla dem så, och om hur man kan samverka. Kommissionen har en strategi och har försökt fokusera på några länder. Vi är flera som vill bredda perspektivet så att man jobbar med många av Afrikas länder, för det är ju framför allt därifrån som trycket kommer.

Hanteringen av frågorna för att fortsatt öppna upp gränserna och ge människor möjligheter är ett arbete i *working progress* både inom EU och, tror jag, också våra diskussioner här i Sverige.

Anf. 31 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Då vill jag fråga: Finns det någon diskussion särskilt när det gäller migration som man från regeringens sida kommer att ta upp vid det här mötet?

Anf. 32 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Det ger mig anledning att berätta om vilken vår sammansättning kommer att vara på biståndssidan. Jag kommer att ha med mig min statssekreterare Joakim Stymne, som kommer att vara med under middagen. Det är budgetpresentation på måndag. Därför kommer jag att resa ned först till den senare delen av ministerrådsmötet, så jag missar mitt första möjliga tillfälle att träffa mina biståndskolleger vid det informella tillfället, men jag kommer dit under resans gång.

Vi har tänkt att ta tillfället i akt att resonera rätt så öppet om detta utifrån de perspektiv som jag nyss nämnde. Men vi står inte i ett läge att introducera något nytt – vi är ju rätt nya som regering – utan kommer snarare ha en öppen attityd och se detta som en väldigt viktig del att titta på.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Återigen: Man får ju inte anta slutsatser vid ett informellt möte. Det är därför som mötet är informellt. Annars måste det vara en ordning med samråd och allt sådant.

Därmed tror jag att vi är klara med biståndsministerns frågor. Hade du något mer?

Anf. 34 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Jag vill bara informera nämnden om att vi väldigt sent i går fick någon form av besked från Storbritannien om att man vill ta upp frågan om reformeringen av FN-systemet under övriga frågor på biståndsministrarnas session. Det är inga rådsslutsatser som förutses, men det är en högnivåkrets som just har diskuterat FN-reformer. Där finns flera namnkunniga EU-personer, såsom Gordon Brown från Storbritannien men också vår svenska ambassadör Ruth Jacoby, som har jobbat med de här frågorna.

Nu vill Storbritannien lyfta upp den här frågan. Det handlar om att FN-systemet på landnivå måste samlas kring en mer samstämmig politik. Man brukar säga *four ones* – en chef, ett program, en budgetram och ett kontor. Det ligger också i linje med hur regeringen vill se en mer effektiv och samlad biståndspolitik.

Det här får vi anledning att återkomma till, men ni bör veta om att den frågan lyfts upp av Storbritannien. Vi har i dagsläget inte så mycket mer information. Men frågan har koppling också till EU:s agerande inom FN-systemet.

Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Det återstår att se vad det kommer att bli av detta, av den enkla anledningen att det här handlar om uppföljningen av en strategi som har antagits tidigare och som ska revideras, utvärderas eller vad det nu är på toppmötet i december. Då ska en rapport föreligga som ska behandlas på allmänna rådet nu på måndag–tisdag. Den föreligger ännu icke. Huruvida det då blir någon behandling är åtminstone i den delen högst osäkert. Då kommer rapporten helt enkelt senare vad gäller den allmänna strategin.

Som en del av detta finns det underavdelningar med tre frågor i övrigt.

Den första är en strategi för samarbete med Sydafrika, strategiskt partnerskap, som vi välkomnar av lätt insedda skäl. Sverige har ju goda traditioner på detta område.

Den andra är ett partnerskap för infrastruktur med Afrika. Det välkomnar vi också. Vi har från svensk sida anmält lite tveksamheter vad gäller de finansieringsformer som det är fråga om. Kommissionen har tydligen ingått ett avtal med Europeiska investeringsbanken om att inom dess ram inrätta en fond. Och vi – det vill säga Finansdepartementet och den gamla regeringen, men det förefaller mig vara en relativt vettig ståndpunkt – är lite skeptiska mot den typen av för mycket specialinstrument, för det tar bort en del av flexibiliteten. Jag antar att det är den synpunkten som har lett till denna ståndpunkt, och jag har ingen anledning att säga något annat än att det förefaller förnuftigt.

Den tredje är ett initiativ om samhällsstyrning, det som kallas *good governance*. Jag begriper inte begreppet över huvud taget, men det är mer en fråga för Nämnden för svensk språkvård. Men vi är också med på detta. Tanken är att hela denna process, när vi får utvärderingsdokumentet och policydokumentet som ska antas i december, förr eller senare ska leda fram till ett nytt toppmöte mellan den europeiska unionen och de afrikanska länderna. Det är ju, som nämndens ledamöter förmodligen vet, inte alldeles okomplicerat. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<Det är väl vad jag har att säga för ögonblicket.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Man skulle möjligtvis kunna lägga till ”god samhällsstyrning”.

Anf. 38 CARL B HAMILTON (fp):

Det blir så fluffigt när vi bara sitter med de här papperen, så jag skulle vilja ställa en fråga till utrikesministern. Utrikespolitiken formas ju i de ställningstaganden som görs i konkreta situationer. En väldigt konkret situation beträffande EU och Afrika är de stora emigrantströmmarna från Västafrika till Kanarieöarna och från Nordafrika till Italien och Malta. Man kan säga många vackra saker om hur man löser det här på sikt, genom bättre ekonomi, bättre social utveckling, bättre demokrati och så vidare, i de länder från vilka människor emigrerar eller vill emigrera. Men frågan är vad Sverige säger i det mer kortsiktiga perspektivet,

för där är det ju en hel del tankar som drivs framför allt av Spanien och i viss mån Italien och Malta. Jag antar att den frågan är svår att undvika vid ett sådant här möte.

Anf. 39 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag bläddrade i dokumentet om Afrikastrategin, och visst fanns de stora frågorna om hiv/aids, malaria och tbc med, men i relation till deras betydelse också för det institutionella, för utbildning, för alla frågor kändes det inte som att deras relativa tyngd var så markerad. Hur ser utrikesministern på just de frågornas betydelse för övrigt samarbete och för möjligheten till utveckling i Afrika?

Anf. 40 STAFFAN DANIELSSON (c):

Jag har en lite bredare fråga inom ramen för rubriken och kanske med bäring på begreppet samhällsstyrning. Afrika utgörs ju av landsbygd och jordbruk i mycket hög grad. Den nationella jordbrukspolitiken i de enskilda afrikanska länderna lämnar väldigt mycket övrigt att önska. Ofta sugts landsbygden ut. Afrikas bönders priser ligger ofta under världsmarknadspriserna. Hur arbetar EU, och för den delen Sverige, med att diskutera den nationella jordbrukspolitiken för de enskilda länderna, till exempel i samband med våra biståndsinsatser och så vidare?

Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Låt mig börja med att i största allmänhet instämma i vad Carl B Hamilton sade som generell observation. Jag har ju följt EU-arbetet lite från sidan och ser det nu sedan några dagar från insidan. Det är ju väldigt mycket allmänna texter som processas. Ibland är texterna så allmänna att man inte är riktigt säker på att man begriper vad de handlar om, och ibland är man inte säker på att de handlar om någonting över huvud taget mer än texten själv.

Utrikespolitiken formas när det gäller de konkreta ställningstagandena i de konkreta situationerna. Sedan delar jag helt bedömningen att det gäller att se till att det finns en intellektuell och politisk ram som gör att helheten blir ett uttryck för någon typ av strategi. EU-nämndens arbete ska jag inte ha några synpunkter på. Jag har som före detta suppleant stor respekt för riksdagen. Jag tror att vi för att vara effektivare som svenskar ska gå in i enstaka frågor och göra kraftiga markeringar och kanske betrakta de allmänna dokumenten som precis så allmänna som de är.

Migrationsfrågan kommer mig veterligt inte upp på detta möte, men den står på dagordningen på de kommande toppmötena. Och erfarenhetsmässigt, efter att ha följt frågan utanför, är det så att när det inträffar, och det inträffar nu, tar ju respektive land upp den och vill ha hjälp med olika typer av insatser. Det handlar om gränsbevakningsinsatser, om biståndsinsatser i de relevanta afrikanska länderna eller om något annat omfattande. Frågan finns icke på dagordningen för detta möte men finns ju självfallet på den politiska agendan, så jag utgår från att vi kommer att återkomma till den. Det bör vi i alla fall göra, enligt min mening.

När det gäller Sven-Gunnar Perssons fråga om aids/hiv är det egentligen på samma sätt. Frågan finns med i det allmänna grunddokumentet för Afrikastrategin men är inte dominerande. Man kan diskutera hur pass

dominerande den ska vara. Alla som har varit i beröring med den materi-
an vet ju att det är en enorm katastrof som drabbar länder som får näst-
an en generation utslagen. De kommer inte att ha möjligheter att komma
tillbaka på mycket lång tid, alldeles oavsett vad vi gör i övrigt med bi-
stånds-, handelspolitik eller utrikespolitik. Det slår ihjäl en generation.
Det har vi anledning att återkomma till i olika sammanhang. Frågan står
inte på dagordningen här heller, men jag tar gärna med mig den som ett
memento att driva i olika sammanhang.

Staffan Danielsson! Jag erkänner gärna min bristande kompetens när
det gäller hur jordbrukspolitiken ser ut i de olika afrikanska länderna. Vi
har från svensk sida bedrivit biståndspolitik i många herrans år och för-
sökt med jordbruksutveckling i Afrika. Den fråga som är på EU:s dag-
ordning är ju självfallet handelspolitiken, där vi från svensk sida hela
tiden har tyckt att vi ska ha en generösare inställning till importen från de
här länderna och där utvecklingen i och för sig går i rätt riktning. Men
det finns anledning att skjutsa på där lite grann. Det är inte något vidare
konkret svar på frågan, för det har jag inte för ögonblicket. Men låt oss
återkomma också till detta. Jag håller helt med om att detta är viktigt,
icke minst när det gäller en sådan fråga som Darfurkonflikten. Vi kom-
mer till den. Det är klart att det handlar rätt mycket om försörjningsmöj-
ligheterna för människor i områden som också är föremål för stora mil-
jömässiga förändringar. Då är det jordbruk, även om det jordbruk som
bedrivs där inte riktigt är så omfattande, som är möjligheten för männi-
skor att leva på ett eller annat sätt, jordbruk eller kreatursskötsel. Kan vi
på ett eller annat sätt med politiska medel skapa bättre förutsättningar för
människors möjligheter att leva så skapar vi också bättre möjligheter för
fred och utveckling.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Vi kan väl ta fasta på att det kanske finns skäl att komma tillbaka i en
mer samlad ordning kring de här Afrikafrågorna vid något tillfälle. En ny
regering har många saker som ska stå högst på dagordningen men det
finns väl anledning att fundera kring det och kring om man skulle kunna
ha en diskussion här eller i utrikesutskottet. Jag vet inte om det här är
rätta platsen.

Anf. 43 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Jag tror att det är synnerligen klokt, precis som ordföranden säger,
men inför Europeiska rådets möte i december ska man ju se över strate-
gin. Vi får anledning att återkomma med mer skarpa förslag men också
att få in väldigt mycket av svenskt engagemang för Afrika så att EU nu
gör de rätta sakerna.

Anf. 44 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Med anledning av vad utrikesministern sade skulle jag vilja ställa en
fråga om det som handlar om vatten, dricksvatten. Det har ju funnits
diskussioner, inte minst utifrån handeln naturligtvis, mellan privat och
offentligt och om korruption. Därför kunde det kanske vara intressant att
veta hur utrikesministern ser på detta.

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m):
På vad? På vatten?

Anf. 46 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):
Ja, på vattenfrågan. Det är ju en infrastrukturfråga, bland annat.

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Alldeles förvisso. Men det ser ju väldigt olika ut i olika delar av både Afrika och världen.

Anf. 48 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):
Jag är medveten om det.

Anf. 49 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Vi har en vattendimension i Mellanösternkonflikten. Vi har en vattendimension i Sudankonflikten. Vi har en vattendimension i Kongokonflikten och säkert också i andra områden, som jag inte är lika väl förtrogen med. Men det ser lite olika ut i olika fall, så jag har lite svårt att lägga fram regeringens generella vattenpolitik, om jag uttrycker mig på det sättet. Men jag är beredd att gå in på de olika områdena och se hur det ser ut där.

Det är olika i de olika områdena, men generellt sett vet vi ju att om vi tittar på stora delar av den värld som utvecklas mycket snabbt har vi en tilltagande vattenkris. Grundvattennivån sjunker i delar av Indien med i storleksordningen 3–4 meter om året. I delar av Kina sjunker det ännu mer. Gula Floden existerar knappt längre. Vi vet att vi står inför enorma utmaningar på detta område. Jordanfloden kan självfallet också nämnas i detta sammanhang, men också Nilen. Konflikten om Nilvattnet med de internationella konventioner som finns där, som man bråkar om ständigt, visar hur betydelsefullt vattnet är i dessa länder.

Anf. 50 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):
Tack, då har jag en följdfråga. Min tanke var utifrån ett Afrikaperspektiv och hur man ser på dricksvattenfrågan. Ska det ägas offentligt? Det gällde alltså utifrån privat ägande och privat styrning av vattnet i ett lands perspektiv.

Anf. 51 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Vem äger Nilen? Jag vet inte riktigt. Om vi tar Nilen som ett konkret exempel, som är en av de två stora floderna i Afrika, finns det ju inget ägande, vare sig privat eller offentligt, av Nilen vad jag vet. Men sedan finns det olika delar av vattenhanteringen. Jag antar att det är privat ägande när det gäller bevattning av jordbruksmark som är privat. Jag antar att det finns ett offentligt intresse när det gäller till exempel dricksvattenförsörjning i Kairo. Det är olika aspekter. Det finns inget entydigt svar på frågan. Sedan finns det självfallet internationella konventioner som reglerar hur mycket totalt som de olika länderna har möjlighet att ta av Nilens vattenflöde, både Vita Nilen och Blå Nilen.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Men här och nu har vi ju snarast att ta ställning till just de tre slutsatserna; det strategiska partnerskapet med Afrika, partnerskap för infrastruktur och samhällsstyrning – eller *god* samhällsstyrning kanske det faktiskt borde heta. Det är de tre slutsatserna som vi här och nu har att ta ställning till, och sammanfattningsvis finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i de tre frågorna. Sedan erinrar jag om att det vore bra att komma tillbaka med Afrikafrågorna vid lämpligt tillfälle, och då kan ju även vattenfrågorna vara en del av detta.

Anf. 53 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Hit eller till utrikesutskottet.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Ja, vi binder oss inte nu, för vi behöver köra in oss. Dessutom har vi ju en fråga om riksdagens eget arbetssätt som kommer upp i samband med beslut om riksdagsordningen. Men det får nämnden själv sedan diskutera en smula, hur vi ska hantera det. Det behöver vi inte göra här och nu, utan nu går vi raskt vidare. Vi tar oss från detta in till Sudan, som ju är en del av Afrika. Den genomflyts dessutom av Nilen.

Anf. 55 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Den genomflyts av Nilen, om än icke Darfur. Jag har förstått att nämnden tidigare har sysslat rätt mycket med denna konflikt så jag tror inte att jag behöver gå in så mycket i detaljerna vad gäller bakgrunden. Det som vi har att ta ställning till nu är ju de delar som internt inom EU är tämligen okontroversiella. Det handlar om att försöka stärka AMIS, den afrikanska unionens fredsbevarande styrka. Det handlar om att skapa förutsättningar för att få in den i den större FN-operationen, den större FN-styrka som också ska förstärka. De diplomatiska ansträngningarna för detta har intensifierats både från amerikansk och från europeisk sida de senaste veckorna. Det finns ett motstånd till detta från Kharthumsidan av olika skäl. Sedan finns det en situation på marken i Darfur som är utomordentligt oroväckande och som av allt att döma håller på att försämrats.

Jag tror inte att det finns några kontroversiella delar från svensk utgångspunkt i de omedelbara slutsatserna. Jag vill bara lägga till, när jag tittar på den här konflikten, att det är två aspekter som jag tycker att vi kanske ska betona lite mer än vad som har skett – åtminstone i den offentliga debatten. Dels måste vi på ett eller annat sätt försöka se om vi återigen kan få en fungerande fredsprocess mellan de olika parterna i Darfur. Det finns inga militära lösningar på den där konflikten. Det finns politiska och ekonomiska lösningar på konflikten, även om de inte är alldeles enkla.

Det är lättare sagt än gjort, för parterna i sig är många och inbördes inte alldeles eniga. Internt i sig är de förmodligen relativt instabila, åtminstone i vissa fall. Det leder till att det är exceptionellt svårt att åstadkomma något. Det är dock inget skäl att tycka att man inte måste försöka, för det är den enda vägen att gå.

Den andra synpunkt som jag vill framföra är att vi i all vår koncentration på Darfur tenderar att glömma den vidare sudanesiska konflikten,

som är nord-syd-konflikten. Där har vi ett fredsavtal och en fredsprocess. Den fungerar inte vidare bra. Skulle den gå överstyr på ett eller annat sätt två, tre eller fyra år från nu – *down the line* höll jag på att säga, men vi talar svenska i det här landet – kommer det att få ännu värre konsekvenser i olika delar av Afrika än den Darfurkonflikt vi har att hantera nu. Ty följande bör enligt min mening både den europeiska unionen och det internationella samfundet kanske satsa lite mer än vad vi gjort på att också få nord-syd-processen att fungera.

Det är inte att hantera en akut konflikt, det gör vi i Darfur, men det är konfliktförebyggande. Den erfarenhet vi har av sådant här internationellt arbete är att det alltid är lätt att få uppmärksamhet för den konflikt som pågår, även om den är mycket svår att lösa, men svårare att koncentrera på det konfliktförebyggande som förebygger vad som kan inträffa två, tre, fyra eller fem år framåt. Här är jag oroad för den allmänna utvecklingen, och det påverkar också, ska jag säga, utvecklingen i ett helt bälte av afrikanska stater.

Nu lade jag kanske ut texten lite för mycket i förhållande till nämnden, men det ligger kanske också i en vidare diskussion som vi bör ha och jämföra lite perspektiv och synpunkter. Det kanske möjligen också gäller vad vi kan göra från svensk sida i detta sammanhang.

Anf. 56 KENNETH G FORSLUND (s):

Herr ordförande! Inte minst Gunilla Carlsson har ju tidigare här i EU-nämnden uttryckt den frustration som många av oss känner över situationen i Darfur och Sudan och efterlyst konkreta handlingar från svensk sida. Därför är det lite intressant att höra av den nye utrikesministern: Vad finns det för tankar i dag i regeringen om konkret svenskt agerande i det här fallet?

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vi är ju en del av det internationella agerandet av lätt insedda skäl. Vi försöker göra vad vi kan för att stärka och bidra både till Förenta nationernas aktivitet och till Europeiska unionen och för att inom ramen för den europeiska unionen bidra till att stärka den afrikanska unionen. Det finns inga svenska lösningar på problemet av lätt insedda skäl. Däremot finns det ett utrymme för stark svensk aktivitet för att stärka de internationella och europeiska insatserna. Där tittar vi på vad som möjligtvis kan göras mer när förutsättningarna förbättras, om vi får en möjlighet att få in en större FN-insats.

AMIS-insatsen är ju nu begränsad till Darfur, och sedan har vi en FN-insats, som också är begränsad, i Sudan i dess helhet. Men tanken är att det här ska in en operation på i storleksordningen 20 000 man. Det är väldigt mycket i en situation där det är brister i nästan hela världen. Det är klart att Sverige på ett eller annat sätt måste vara berett att lämna ett bidrag till detta, men det är lite för tidigt att veta, för vi vet inte hur operationerna kommer att se ut. Vi vet inte ens om de kommer att bli möjliga att genomföra.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Därmed konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Då går vi vidare till Zimbabwe.

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är ingen beslutspunkt, är det värt att notera. Det föranleder alltså inget ställningstagande. Det återstår att se hur diskussionen blir. Det är en förfärlig situation i Zimbabwe, kort sagt. Det behöver jag inte gå in på i detalj. Det finns en frustration från det internationella samfundet och från EU över att vi inte kan göra mer och kanske också över att det samlade afrikanska trycket på Zimbabwe från olika länder inte är starkare, som vi tycker att det borde vara. Det har ju också en påverkan på den samlade dialogen, som jag nämnde tidigare, mellan Afrika och den europeiska unionen. Här blir det väl möjligtvis lite av diskussion eller spänningar, har jag förstått, gällande hur långt man ska gå på den här ständigt besvärliga skalan mellan isolering och dialog i förhållande till regeringen där. Men det är ingen beslutspunkt. Själv avser jag nog att lyssna på den diskussionen. Men innan jag lyssnar på diskussionen i Luxemburg lyssnar jag på nämnden om det finns någon synpunkt.

Anf. 60 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr ordförande! Jag har en fråga. Det står om att föra en aktiv dialog. Som utomstående betraktare får man ju en känsla av att det snarare är en monolog. Vad är utrikesministerns syn på detta? Är det möjligt att föra en dialog?

Anf. 61 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag såg en uppgift i något av dokumenten som handlade om det stöd som Sverige och EU ändå ger i form av humanitärt bistånd och sådant eftersom annat stöd väl inte är möjligt med de korrupta figurer som är i ledningen. Då läste jag uppgiften att risken är att möjligheterna undergrävs även på den punkten genom att Mugabe placerar sitt folk också i de humanitära organisationer som är samarbetspartner, alltså Röda Korset och så, för att även genom de humanitära organisationer som man samarbetar med utöva politiska påtryckningar på människor som är hungriga och sjuka. Finns det några tydliga sådana signaler, och finns det möjligheter att göra något åt det?

Anf. 62 Utrikesminister CARL BILDT (m):

På den senare frågan kan jag bara svara: Det vet jag inte, men med viss kännedom om den typen av regimer bedömer jag det som högst sannolikt att det finns sådana tendenser. Låt oss återkomma till det och ta reda på lite mer. I så fall ska vi försöka motarbeta det så mycket vi kan. Det är lätt att säga i ett sammanträdesrum på Helgeandsholmen i Stockholm. Men ambitionen måste ju vara att vara uppmärksamma på det.

Så till frågan om dialog kontra monolog. Om vi tittar tillbaka kan vi väl konstatera att de försök till dialog som gjorts från svensk sida inte har varit spektakulärt framgångsrika när det gäller att åstadkomma fundamentala förändringar av situationen. Det är något av ett understatement. Därmed inte sagt att de har varit alldeles verkningslösa. Det vet vi ju inte.

Långsiktigt faller varje regim förr eller senare, i synnerhet regimer som är beroende av en person, som ju i mycket är fallet här. Det finns en biologisk klocka som tickar. Den tickar också i Zimbabwe. Då har vi en situation där det finns andra individer som på ett eller annat sätt – goda, dåliga eller, vilket är vanligt i sådana här länder, någonstans på gråskalan

– kommer att bli mer betydelsefulla. Det kan finnas ett argument för att då försöka upprätthålla en monologrelation som kan omvandlas till en dialogrelation. Jag kan formulera mig på det sättet för att klargöra resonemangen.

Jag tar med mig de här synpunkterna. Som jag sade är min avsikt med diskussionen i Luxemburg att lyssna på den spännvidd som finns i diskussionen inom den europeiska unionen för att se hur vi ska kalibrera den svenska politiken därefter.

Det är ingen beslutspunkt här, men vi får säkert anledning att återkomma.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Nej, det här är ju en diskussionspunkt. Jag vill dock erinra om att Sverige var mycket tidigt med att på biståndssidan markera mot Mugaberegimen. Jag tror att vi var ett av de första länderna i västvärlden som tog i på skarpen. Det föranledde en del diskussion. Det ligger ju åtskilliga år tillbaka i tiden, men det var faktiskt ett mycket tidigt och kraftfullt agerande från den bilaterala svenska sidan.

Det var en diskussionspunkt så det blir ingen konklusion på detta.

Vi går vidare till Mellanöstern och punkten Fredsprocessen i Mellanöstern – eller bristen på fredsprocess.

Anf. 64 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tänkte just säga det. Jag önskar att vi kunde ha en punkt där vi diskuterade fredsprocessen i Mellanöstern.

Nu har vi en punkt som heter fredsprocess, men utan process.

Om vi håller oss till det formella är det även här så att de slutsatser som kommer att antas är okontroversiella, både från svensk och från europeisk utgångspunkt. Däremot kan man ifrågasätta om förutsättningarna att föra detta framåt är så stora. Konkret handlar det framför allt om den så kallade tillfälliga mekanism som finns när det gäller ekonomiskt bistånd till de palestinska områdena. Det sattes ju i sjön av den europeiska unionen.

Det här är ett förslag till en viss utvidgning av detta för att försöka mildra konsekvenserna av olika åtgärder på det palestinska området. Sverige har varit pådrivande för det på, tycker jag, synnerligen goda grunder. Vi stöder detta fortsättningsvis.

De åtgärderna, även om de är viktiga, är ju inte i sig avgörande för utvecklingen. Avgörande för den ekonomiska och sociala utvecklingen på de palestinska områdena är att man får i gång ett statsbyggande och att man får rörelsefrihet så att man kan handla mellan Gaza och Västbanken och i olika delar av Västbanken, och mellan Västbanken, Gaza och omvärlden. Vi har också självfallet en bekymmersam situation där den israeliska regeringen innehåller vad som de facto är palestinska skattemedel i en omfattning som är ungefär lika stor som de biståndsmedel från omvärlden som vi talar om.

Huruvida det finns förutsättningar för en återupptagen fredsprocess eller någon typ av initiativ återstår att se. Jag tillhör dem som tror att desperata lägen – det här är ett sådant – möjligtvis kan skapa öppningar. Vi är i ett desperat läge, enligt min mening. Vi har en israelisk situation där man efter Libanonkrisen försöker hitta nya vägar, men Israel är ju en

av de mest livaktiga demokratier som finns så diskussionen handlar om i stort sett allting – med stor hetta – innan de kommer fram till en slutsats. Där är de inte ännu.

Vi har en amerikansk administration som är på väg in i en valsituation. Det är möjligt att det här finns öppningar för europeisk diplomati. Vi får lyssna på vad Javier Solana har att säga i den mer informella diskussionen.

Anf. 65 BJÖRN HAMILTON (m):

Jag har en fråga angående Libanon. Jag vet inte om vi ska ta det i anslutning till detta, men det står under samma punkt.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Det är det som berör EU. Vi har ett Libanontruppbeslut som blir separerat.

Anf. 67 BJÖRN HAMILTON (m):

Jag vill i så fall ha en kommentar från regeringen och utrikesministern om man anser att de insatser som nu görs i Libanon är tillräckliga eller inte. Har man någon uppfattning om det finns någon möjlighet att det kan lyckas? Det är en oerhört viktig sak att de resurser som man tänker hantera i Libanon verkligen kan utnyttjas effektivt och att det blir ett resultat.

Anf. 68 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vad gäller Unifilinsatsen är det bara att konstatera att den självfallet inte är tillräcklig i sig. En förutsättning när Unifil kom in var väl att Israel skulle dra sig tillbaka. Det övningsändamålet har uppfyllts. De har dragit sig tillbaka.

Libanonproblemet är ju något större än så. Den politiska processen och Hizbullahs roll, återuppbyggnaden, Syriens roll och Shebaa Farms gränsdispyt måste tas in i det hela. Unifil var en nödvändig stabiliserande faktor. I sig räcker det självfallet inte. Det måste till en vidare politiska process.

Där är vi väl nu. Mitt intryck är att det är ett något osäkert läge. Jag vet inte om Unifil är där, men mellan tummen och pekfinger är väl ungefär tre fjärdedelar på plats. Det brukar ligga i den storleksordningen när det gäller trupper av den här omfattningen.

Israel är ute. Relationen till Hizbullah är väl inte alldeles glasklar, om jag uttrycker mig försiktigt. Den interna dynamiken i Libanon vill jag inte uttala mig om mer för ögonblicket. Från svensk och europeisk sida har vi kanske en lite annan syn när det gäller Syriens roll än vad amerikanerna har. Vi tycker att vi måste engagera oss i en dialog också med Syrien. Syrien har under den senaste tiden kommit med ett antal initiativ gentemot Israel som inte är alldeles ointressanta, även om de än så länge har avvisats av Israel.

Det är inte mycket svar på frågan, men det säger att Unifil är nödvändigt och bra men alls icke tillräckligt.

2006/07:2

13 oktober

Anf. 69 CARL B HAMILTON (fp):

Jag har en fråga med anledning av vad utrikesministern sade om den eventuella dynamik som man kan tänka sig uppstår på grund av den desperata situationen. Utrikesministern sade att valsituationen i USA skulle vara ett sådant moment.

Hur tänker utrikesministern? Bill Clinton åstadkom en del på slutet därför att han inte skulle bli omvald. Varför ska det bli dynamik och inte förlamning?

Anf. 70 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det var tyvärr så jag menade. Jag tänkte mer på de så kallade *midterm elections* i november. Jag hade det kortare perspektivet. Perspektivet är att det komplicerar. Vi kan inte räkna med någon amerikansk aktivitet under den perioden.

Jag kan anknyta till den tidigare frågan angående balansen mellan det europeiska och det transatlantiska. Det här är en utomordentlig illustration till det.

Vi tycker att Europa borde spela en större och mer aktiv roll. Det är lättare sagt än gjort, men det tycker vi och det tycker jag att Sverige ska försöka verka för. Jag tycker att Javier Solana har gjort ett mycket imponerande jobb för att få in Europa i processen.

Vi ska inte göra oss några illusioner. Det går inte att föra en fredsprocess framåt i Mellanöstern utan USA. Därmed måste vi från den europeiska utgångspunkten förstärka dialogen med amerikanerna om hur detta ska ske, annars kan vi ha kopieringsapparaterna gående med resolutions-text intill döddagar. Det kommer inte att producera något alls.

Det måste vara både ett starkare Europa och en tydlig transatlantisk länk för att det ska fungera. Det är ingen garanti även om vi skulle nå dit, och vi är inte ens där. Det var ett försök att ta in vad vi menar. Jag ska återkomma i ett annat fall.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Vi är nu mogna att gå till en konklusion. Det erinras om att vad vi nu har att ta ställning till framför allt är den tillfälliga mekanismen för att förse den palestinska myndigheten med pengar. Om vi ser på *draft Council conclusions* är det också att stödja FN:s International Investigation Commission on the Assassination of Rafic Hariri, alltså mordet.

Libanon var ju en del i detta, som Björn Hamilton påpekade.

Det är vad vi har att ta ställning till, och jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare med Västra Balkan. Där har ju utrikesministern tillbragt viss tid.

Anf. 72 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag har varit där på flykt från riksdagen.

Om vi börjar med formalia rör det Bosnien. Det rör det bosniska valet och allmänna uttalanden om det. Jag kan gå in mer i detalj, om någon är intresserad. Det kan bli väldigt långrandigt, så jag varnar. Det är, enligt min mening, hög tid att det nu ska ske ett beslut om att stänga det som kallas The Office of the High Representative som någon satte upp för ett antal år sedan för att övervaka och försöka hjälpa fredsprocessen.

Det är ett beslut som jag synnerligen gärna medverkar till av den enkla anledningen att jag tycker att den funktion som vi har haft i Bosnien – inte Europeiska unionen utan internationella samfundet i en något konstig konstruktion – kanske har varit lite för förmyndaraktig lite för länge. Därmed har den tenderat att snarare försvåra möjligheterna till en långsam mognadsprocess i detta komplicerade land.

Det finns nog nyanser. Det finns de som vill att man ska ha kvar den direkta ingripandemöjligheten i den bosniska politiken. Det är jag bestämd motståndare till. Varje sådant beslut är i och för sig ofta bra och leder till något som är bättre, men totaliteten av beslutet är att vi omyn-digförklarar en bosnisk politisk utveckling. Förr eller senare måste detta land stå på egna ben. Det är det formella beslutet.

Vid lunchdiskussionen kommer vi också att lite ta oss an statuspro-
cessen med Kosovo. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Det formella vi har att ta ställning till är om vi ska stänga The Office of the High Representative i Sarajevo. Är det någon som vill ha det kvar? Nej.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Kosovo ingår också i de formella rådsslutsatserna. Det är ju ett stöd för processen, men kanske inte så upphetsande.

Anf. 74 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Tanken är att man ska gå över till en *European Union special repre-sentative* av ett eller annat slag. Det är en mycket lättare och tunnare institution än vad The Office of the High Representative har varit också när det gäller mandatet.

Här kan noteras att Sverige är det enskilt största biståndsgivarlandet till Bosnien. Om det sätts upp några internationella strukturer för framtiden vill vi naturligtvis på ett eller annat sätt vara representerade där.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Sverige var också ett av de största mottagarländerna för flyktingar från Bosnien på sin tid. I förhållande till befolkningen var vi väl till och med det största.

Anf. 76 Utrikesminister CARL BILDT (m):

I förhållande till befolkningen kämpade vi med österrikarna om att vara etta. Vi har mellan 80 000 och 90 000 bosnier i Sverige.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Det är en av hundra invånare i Sverige.

Finns det några synpunkter på det? Vi kan då gå till konklusion. Sammanfattningsvis finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare med Iran.

Anf. 78 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Inte heller där finns, herr ordförande – om vi håller oss till formalia – någonting som är kontroversiellt. Det är i grova drag en uppmaning till

Iran att följa FN:s säkerhetsråds beslut, och det är svårt att rikta några allvarliga invändningar mot det. Jag utgår från att den höge representanten Javier Solana kommer att avrapportera de samtal som han haft med den iranske chefsförhandlaren Larijani.

Det som vi tagit del av, också i offentligheten, är att försöken att uppnå det som man kallar en dubbel suspension, alltså både av sanktionsprocessen i Förenta nationerna och av anrikningsansträngningarna i Iran, åtminstone just nu har misslyckats. Därmed går frågan till säkerhetsrådet, där den nu ligger, för en diskussion om sanktioner. Egentligen har vi då att stödja den processen och stödja vad som kommer ut ur säkerhetsrådet.

Sedan kan vi uttala, och bör väl också uttala, förhoppningen att det trots detta kommer att vara möjligt att vid någon tidpunkt återuppta en förhandlingsprocess grundad på det paket om ett brett samarbete som finns men också på de mycket bestämda krav som kommit från både IAEA och FN:s säkerhetsråd om suspendering, på ett eller annat sätt, av arbetet med anrikning, alltså höganrikat uran.

Anf. 79 CARL B HAMILTON (fp):

Vi har ju den traditionen i EU-nämnden att om man har utrikesministern här och det finns en akut utrikespolitisk fråga avstår man inte från att resa den. Det kan jag göra under den här punkten, nämligen: Hur kommer processen beträffande Iran att påverkas av händelseutvecklingen i Nordkorea?

Anf. 80 JACOB JOHNSON (v):

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 81 Utrikesminister CARL BILDT (m):

I Iranfrågan?

Anf. 82 JACOB JOHNSON (v):

Eller är det bara Iran som har ett frihetskrav att välja att agera?

Anf. 83 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej, men man kan säga att den andra sidan ju i formell mening är FN:s säkerhetsråd eftersom det är FN:s säkerhetsråd som nu, efter det att frågan kom till dem från IAEA, formulerat kraven och villkoren. Sedan handlar det om att inom den ramen måhända finna olika diplomatiska öppningar för att möjligtvis göra det möjligt att uppfylla de krav som säkerhetsrådet ställt. Huvudbördan för att uppfylla säkerhetsrådets krav ligger då självfallet på Iran. Bördan ligger inte på säkerhetsrådet att ändra sig efter den iranska uppfattningen.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Nästa fråga gällde hur händelserna i Nordkorea påverkar detta. Vi har en separat punkt angående Nordkorea, men inte heller den är särskilt sensationell, för den säger vad vi alla tycker. Ja, det är klart att det kommer att påverka på ett eller annat sätt, men vi vet inte hur av den enkla

anledningen att vi inte vet hur det slutar i Nordkorea. Jag tror dock att det är viktigt att vi nu får mycket tydliga markeringar från säkerhetsrådet gentemot Nordkorea, icke minst i ljuset av Iran, och det har vi ju fått.

Det är ganska sannolikt att man i Teheran mycket noga följer de internationella reaktionerna på Nordkorea. Skulle de vara svaga eller undfallande vore det ju en uppmuntran till de krafter i Teheran som vill ignorera det internationella samfundet även i det fallet. Det är också därför vi från regeringens sida uttalar stor oro för det nordkoreanska provet, alldeles oavsett vad det var; det pågår ju en teknisk diskussion om detta, men den politiska avsikten var tydlig då den tenderar att underminera icke-spridningsregimen i samtliga andra fall, varav Iran är det mest akuta.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Ja, det är väl det som är det centrala. Vi har ju ett icke-spridningsavtal som förbjuder både Iran och Nordkorea ...

Anf. 85 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej, inte Nordkorea. Nordkorea har gått ur.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Har de gått ur? De var delar av det i alla fall.

Anf. 87 Utrikesminister CARL BILDT (m):

De var det, men sedan mälde de sig ur. Den formella situationen är alltså något annorlunda, men säkerhetsrådet finns ju i bägge fallen.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Okej. Tack för det. Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens position i dessa frågor.

Vi går vidare till ...

Anf. 89 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vi har Georgien.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Ska vi ta Nordkorea först eftersom du nämnde det? Det är ju ett särskilt tillkommande ärende. Det står alltså inte på den föredragningslista som skickats ut, men vi tar upp det eftersom det kom upp i diskussionen. Carl B Hamilton ställde en fråga om detta. Du svarade just. Kan du bara redovisa för oss vad det handlar om?

Anf. 91 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag ska ärligt säga att jag inte sett konklusionstexten, men den har föredragits för mig. Frågan är i säkerhetsrådet. Vi fördömer provet. Vi efterlyser åtgärder från säkerhetsrådet, och vi kommer att stödja dem.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Det är ju det normala sättet vi har.

2006/07:2

13 oktober

Anf. 93 Utrikesminister CARL BILDT (m):
Det är det normala sättet att ta upp ett ärende.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens position i denna fråga.

Vi går vidare och hamnar nu i Georgien.

Anf. 95 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det har varit föremål för en rätt betydande diskussion kan jag säga, och jag vore tacksam om nämndens ledamöter kunde behandla det med viss diskretion. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 96 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Med tanke på kontakterna med Putin och Ryssland tänkte jag ställa en fråga. Det finns ju långt framskridna planer på en gasledning mellan Ryssland och Tyskland, och där har Sverige inte kunnat göra sin röst hörd ordentligt. Det föreligger stora miljörisker i samband med den gasledningen. De har över huvud taget inte blandat in några länder i detta, trots att vi i allra högsta grad kommer att beröras av gasledningen. Hur kommer regeringen att agera med tanke på dels Tysklands agerande, dels Rysslands agerande?

Anf. 97 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Om jag är rätt underrättad – jag får göra den reservationen – har konsortiet bara i någon informell mening varit här, men det har inte kommit någon formell framställning. Vad man kan förstå kommer gasledningen att till delar dras i svensk ekonomisk zon, och den blir därmed föremål för svensk miljöprövning. Vi får då se till att en miljöprövning genomförs, och sedan får vi titta på hur folkrätten ser ut i olika hänseenden kring detta. Men det finns alltså ännu ingen framställan till regeringen om den.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Nu går vi tillbaka till Georgien. Var det en beslutspunkt? Ja. Är det slutsatserna vi ska ställa oss bakom? Ja, just det. De är ju så känsliga.

Anf. 99 CARL B HAMILTON (fp):

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<Därför vill jag fråga: Har det varit svårigheter att komma fram till texten? Har det funnits spänningar mellan de europeiska länderna om att vara med på en skrivning av den här karaktären? Jag föreställer mig att Sverige och en

Anf. 100 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tittar på Olof Skoog med tanke på att de här protokollen blir offentliga efter några veckor.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Vi kan sekretessbelägga sådant som rör förhållanden om andra länders positioner.

Anf. 102 CARL B HAMILTON (fp):

Det är viktigt – inte minst erfarenhetsmässigt – att säga det som ordföranden nu sade, nämligen att det som sägs om andra länders position blir inte offentligt.

Anf. 103 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är bra. Jag visste inte det.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Det är deras sak att avslöja sina positioner. Vi sköter den svenska positionen. Det innebär att när den typen av saker avslöjas kan de bli hemligstämplade.

Anf. 105 Utrikesminister CARL BILDT (m):

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Vi kan därmed konstatera att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Nu har vi EU–Ukraina.

Anf. 107 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Där ska det antas ett förhandlingsmandat vad gäller det avtal som ska komma till stånd. Det är en diskussionspunkt. Det är ett förhandlingsmandat för ett *enhanced agreement* med Ukraina som kommissionen har lagt fram. Här är Sverige som bekant pådrivande. Det har vi varit under den tidigare regeringen. Det kommer vi att fortsätta att vara under denna regering. Sedan ska vi på olika sätt försöka att fylla det med ett konkret innehåll. Det är en diskussionspunkt. Jag ser ingenting som är kontroversiellt i den svenska debatten, om jag får säga det. Det är en rätt bred enighet om att vi ska vara pådrivande inom den europeiska unionen i den här frågan.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Det kan man tryggt säga. Den svenska riksdagen anser ju att Ukraina tillsammans med Moldavien och Vitryssland ska ha medlemskapsperspektiv. Det är vi ganska ensamma om i den europeiska unionen.

Anf. 109 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är vi synnerligen ensamma om. Nej, det är vi inte – Polen och balterna.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Ganska ensamma var ordet. Finns det några synpunkter på det? Vi drar inga konklusioner på detta.

Vi har en sak som inte alls berör allmänna rådet. Det är en övrig fråga, nämligen om Europeiska investeringsbanken.

Är det Cecilia Malmström som kan säga något ord? Det är ju inte ditt område. Det är ju egentligen Ekofin, men frågan har kommit upp om EIB:s externa utlåningsmandat.

Anf. 111 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr ordförande! Det är första gången jag får ordet. Jag är väldigt glad att vara här och hoppas på ett nära och förtroendefullt samarbete med nämndens ledamöter under de kommande åren.

Det här är en fråga som handlar om mandatet för EIB. Där finns det ganska stora åsiktsskillnader mellan kommissionen och flera medlemsländer. Kommissionen har lite sent kastat in frågan på dagordningen. Man har försökt i Coreper att hitta kompromisser. Det har man inte lyckats med så frågan är fortfarande olöst. Sveriges ståndpunkt har varit att kommissionens anslag är något för expansivt. Det är en åsikt man delar med "the greedy ones", alltså de budgetrestriktiva länderna där vi brukar ha liknande åsikter. Vi har också sagt att det krävs en lite bättre balans mellan de regioner som får låna pengar, att man kanske ska öka något i de östra grannländerna.

Frågan är alltså inte löst ännu för att det finns så stora meningsskiljaktigheter. Den kommer, tror jag, att lösas på november-Ekofin. Den 28 november är det Ekofinmöte. Då kommer den att föreligga.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Det här är ju en informationspunkt, men det finns å andra sidan en mycket tydlig svensk linje sedan Hedenhös.

Anf. 113 SONIA KARLSSON (s):

Herr ordförande! Det var bara det jag ville få konfirmerat från vår minister här, att regeringen kommer att fortsätta att ha en mycket restriktiv hållning vad gäller hur mycket det får kosta, att ha en budgetrestriktiv hållning.

Anf. 114 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det kommer de närmaste åren att komma en större diskussion om budgetöversynen i EU som helhet. Där förbereder vi naturligtvis ett underlag. Det är väl en utmärkt punkt som vi skulle kunna ha en längre

diskussion om tillsammans med EU-nämndens ledamöter med lite tankar på ett idéplan när det närmar sig. Det är 2008–2009, och Sverige kommer naturligtvis att ha en väldigt tydlig linje så småningom. Det finns ingen anledning att i dag avvika från den linjen.

2006/07:2

13 oktober

Anf. 115 SONIA KARLSSON (s):

Tack så mycket för svaret. Varför jag ändå ville understryka var för att det finns en viss skillnad mellan den linje som Sverige respektive EU-parlamentet har drivit. EU-parlamentet har varit något mindre budgetrestriktivt än vad exempelvis Sverige varit. Här har hela nämnden varit enig om att ha en budgetrestriktiv linje.

Anf. 116 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Jag sitter här i egenskap av ledamot av Sveriges regering, inte som ledamot av Europaparlamentet. Till nämndens information kan jag säga att jag har företrätt en mer budgetrestriktiv linje även i Europaparlamentet.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Harmoni utbreder sig i frågan. Men det är inte på grund av girighet. *The greedy ones*, sade du. Det är inte på grund av girighet. Vi tycker faktiskt att det är ett korrekt sätt att hantera pengarna. Det är vi noga med i nämnden. Motiveringarna ska vi vara väldigt noga med, även om resultaten är desamma.

Vi har den långa listan med A-punkter. Är det någon som vill framföra något i samband med det, från endera sidan? Finns det något annat som ni vill framhålla?

Vi tar A-punkterna i klump. Det finns en enighet om den svenska positionen också beträffande A-punkterna.

Vi tackar ministrarna och ser fram emot ett långvarigt och trofast förhållande här med intressanta diskussioner i de allmänna frågorna och de yttre förbindelserna.

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser, inklusive bistånd

och handel.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Statssekreterare HANS JEPPSON	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 8 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	3
Anf. 9 Statssekreterare HANS JEPPSON	3
Anf. 10 Departementssekreterare MARTIN MOSSBERG	3
Anf. 11 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	3
Anf. 12 Departementssekreterare MARTIN MOSSBERG	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 14 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 16 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	4
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 18 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 20 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	5
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 22 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	5
Anf. 23 JACOB JOHNSON (v)	5
Anf. 24 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 26 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	6
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 28 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	7
Anf. 29 ANNA KINBERG BATRA (m)	7
Anf. 30 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	7
Anf. 31 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	8
Anf. 32 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	8
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 34 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	8
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	9
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 38 CARL B HAMILTON (fp).....	10
Anf. 39 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	10
Anf. 40 STAFFAN DANIELSSON (c)	10
Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	10
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 43 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m).....	11
Anf. 44 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	12
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	12
Anf. 46 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	12
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	12

Anf. 48	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	12
Anf. 49	Utrikesminister CARL BILDT (m)	12
Anf. 50	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	12
Anf. 51	Utrikesminister CARL BILDT (m)	12
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 53	Utrikesminister CARL BILDT (m)	13
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 55	Utrikesminister CARL BILDT (m)	13
Anf. 56	KENNETH G FORSLUND (s)	14
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (m)	14
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 59	Utrikesminister CARL BILDT (m)	15
Anf. 60	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	15
Anf. 61	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	15
Anf. 62	Utrikesminister CARL BILDT (m)	15
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 64	Utrikesminister CARL BILDT (m)	16
Anf. 65	BJÖRN HAMILTON (m)	17
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 67	BJÖRN HAMILTON (m)	17
Anf. 68	Utrikesminister CARL BILDT (m)	17
Anf. 69	CARL B HAMILTON (fp)	18
Anf. 70	Utrikesminister CARL BILDT (m)	18
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 72	Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 74	Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 76	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 78	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
Anf. 79	CARL B HAMILTON (fp)	20
Anf. 80	JACOB JOHNSON (v)	20
Anf. 81	Utrikesminister CARL BILDT (m)	21
Anf. 82	JACOB JOHNSON (v)	21
Anf. 83	Utrikesminister CARL BILDT (m)	21
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 85	Utrikesminister CARL BILDT (m)	21
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 87	Utrikesminister CARL BILDT (m)	22
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 89	Utrikesminister CARL BILDT (m)	22
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 91	Utrikesminister CARL BILDT (m)	22
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 93	Utrikesminister CARL BILDT (m)	22
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 95	Utrikesminister CARL BILDT (m)	22
Anf. 96	SUSANNE EBERSTEIN (s)	24
Anf. 97	Utrikesminister CARL BILDT (m)	24
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	24

2006/07:2

13 oktober

Anf. 99	CARL B HAMILTON (fp)	24
Anf. 100	Utrikesminister CARL BILDT (m)	24
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 102	CARL B HAMILTON (fp)	24
Anf. 103	Utrikesminister CARL BILDT (m)	24
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 105	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 107	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 109	Utrikesminister CARL BILDT (m)	26
Anf. 110	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 111	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	26
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 113	SONIA KARLSSON (s)	26
Anf. 114	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	27
Anf. 115	SONIA KARLSSON (s)	27
Anf. 116	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	27
Anf. 117	ORDFÖRANDEN	27